

Verslag Adviesraad IBD d.d. 18 januari 2019

1 Verhogen Digitale Weerbaarheid (VDW)

In het verslag van 10 oktober 2018 geeft de IBD aan dat aan de enquête in het kader van het onderzoek VDW circa 200 gemeenten hebben geparticipeerd. Vanuit de Adviesraad komt de vraag of de IBD zicht heeft op welke gemeenten actief participeren in ontwikkelingen zoals VDW. De IBD geeft daarop aan dat, hoewel alle Nederlandse gemeenten zijn aangesloten, er gemeenten zijn die nagenoeg geen contact opnemen met de IBD. Naast de enquête heeft de IBD ook bij circa 30 gemeenten interviews afgenomen. Eind januari is de eindrapportage intern geëvalueerd, naar aanleiding hiervan wordt gekeken hoe de dienstverlening van de IBD kan worden doorontwikkeld op de behoefte van gemeenten. Hierbij zal ook gekeken worden naar gemeenten die minder actief betrokken zijn geweest.

2 Het thema Informatieveiligheid in collegeakkoorden

Door de VNG is geconstateerd dat het thema Informatieveiligheid geen groot effect heeft gehad op de inhoud van de collegeakkoorden. De IBD heeft de akkoorden met een groter aantal zoektermen op het vlak van informatiebeveiliging gescand met een zeer beperkt resultaat. Eén van de bestuurlijke adviesraadleden geeft aan dat bestuurders schriftelijk kunnen reageren op het akkoord. Ook worden collegeakkoorden soms tussentijds geëvalueerd. Wellicht ligt hier een kans op het thema alsnog onder de aandacht te brengen.

3 Conferenties Burgemeesters

Jaarlijks organiseert het Nederlands Genootschap voor Burgemeesters (NGB) een conferentiereeks voor burgemeesters. Dit jaar staat hierbij o.a. het thema informatiebeveiliging op de agenda. Daarom spelen de aanwezige bestuurders tijdens de conferentiereeks van dit jaar de IBD Crisisgame. De game wordt begeleid door de IBD, VNG en het NGB en een tweetal gemeentelijke moderatoren. Na de conferenties vindt een evaluatie plaats en zal bepaald worden of een vergelijkbaar programma voor gemeentesecretarissen, raadsleden en wethouders kan worden georganiseerd.

4 Update CISO profiel

In relatie tot de update van het basisprofiel CISO is het streven goed aan te sluiten met de huidige functiewaarderingsmethodiek. De IBD heeft in het laatste kwartaal van 2018 contact gelegd met de HR 21 organisatie, het functiewaarderingsstelsel voor de sector gemeenten. HR 21 is beschikbaar voor alle organisaties die de CAO gemeenten volgen. We hebben een aantal indelingsmotiveringen voor zowel de CISO als de FG in beeld. Deze zullen een uitgangspunt zijn voor een basisprofiel.

5 Standaard Verwerkersovereenkomst

Het College van Dienstverleningszaken (CvD) adviseert het VNG bestuur de gemeentelijke verwerkersovereenkomst met ingang van 1 januari 2020 als standaard te laten gelden voor gemeenten. 2019 is daarmee een overgangsjaar onder het Pas-toe-of-leg-uit regime. De landsadvocaat heeft zich op verzoek van het CvD over de overeenkomst gebogen en heeft een aantal verbeterpunten en tips meegegeven. Alle punten worden meegenomen in het eerste beheeroverleg eind maart. Formele vaststelling van de standaard gebeurt in de ledenvergadering van de VNG.

6 Privacy by Design

Sinds 1 januari jongstleden is naast dienstverlening op het gebied van informatiebeveiliging ook dienstverlening op het gebied van privacy en gegevensbescherming ondergebracht bij IBD. De IBD extra aandacht voor privacy by design: een relatief groot project waarmee de IBD samen met de gemeente Nijmegen en een klankbordgroep van 10 andere gemeenten op korte termijn gaan starten. Dit project moet binnen een periode van zes maanden een privacy by design normenkader opleveren dat specifiek toepasbaar is voor gemeenten.

Verslag Adviesraad IBD d.d. 18 januari 2019

7 DPIA Tool

De IBD is bezig met de ontwikkeling van een DPIA tool. Een DPIA is een instrument om vooraf de privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen en vervolgens maatregelen te kunnen nemen om de risico's te verkleinen. Gemeenten zijn erg enthousiast over dit initiatief, omdat voor gemeenten voor een groot aantal verwerkingen het uitvoeren van een DPIA verplicht is gesteld door de Autoriteit Persoonsgegevens. Er moet bijvoorbeeld een DPIA worden uitgevoerd bij fraudebestrijding, cameratoezicht, delen van persoonsgegevens binnen samenwerkingsverbanden en gezondheidsgegevens. De tool maakt het praktisch delen van DPIAs mogelijk: een mooi voorbeeld van samen organiseren en het hergebruik van elkaars inspanningen.

8 De BIO

Voor gemeenten is 2019 het overgangsjaar naar de BIO en samen met de beleidsadviseurs van VNG biedt de IBD een samenhangend ondersteuningspakket voor de meer risicogebaseerde aanpak die hoort bij de gezamenlijke baseline van de gehele overheid. De IBD wil bij de implementatie-ondersteuning BIO niet alleen Informatiebeveiligingsfunctionarissen maar juist ook andere doelgroepen, zoals het lijnmanagement betrekken. Het lijnmanagement is voor de IBD een nieuwe doelgroep, het zal daarom onderdeel zijn van een nieuwe aanpak.

9 Kennis delen

Het bevorderen van kennisdeling en kennisontwikkeling, cq. leren van elkaars casuïstiek is één van de doelstellingen van de IBD. De IBD benut hiervoor naast de helpdesk en de community vooral de regiobijeenkomsten die ieder voor- en najaar georganiseerd worden. Deze sessies worden goed bezocht en als waardevol aangemerkt door de deelnemers.

De kennisproducten van de IBD worden veelvuldig gebruikt binnen de doelgroep. De IBD producten worden ook buiten de gemeentelijke doelgroep breed gebruikt. Provinciën, waterschappen, de vereniging van Notarissen, het gemeentelijke Havenbedrijf gebruiken de kennisproducten eveneens. Er komen veel vragen binnen vanuit gemeenten over de BIO. Op dit moment worden de operationele producten herschreven van BIG naar BIO.

10 Schaarste van Cybersecurity expertise

Voor dit onderwerp sluiten Jan Piet Barthel (directeur Dcypher) en Fred van Noord (kwartiermaker) aan. Zij geven op uitnodiging van VNG/IBD een presentatie rondom de visie van Dcypher op het gebied van schaarste in cybersecurity specialisten. Dcypher staat voor Dutch Cybersecurity Platform for Higher Education and Research, is geïnitieerd door EZK, JenV, OCW en Defensie en NWO en is opgericht in 2016. Dcypher heeft de huidige curricula in kaart gebracht op het gebied van HBO en WO opleidingen. De vraag is: wat treffen organisaties (waaronder bijvoorbeeld ook gemeenten en de IBD) niet aan op de arbeidsmarkt, waar wel behoefte aan is. Door het ophalen van de behoefte, kan Dcypher helpen de curricula van de diverse opleiders te laten aan te passen.

De krapte in gemeenteland bevindt zich niet alleen aan de technische kant, maar ook juist waar gedrag/organisatie en techniek samenkomen. Er wordt ontzetten veel jargon gebruikt. Goed opgeleide cybersecurity specialisten zouden in staat moeten zijn om hun kennis te verwoorden in teksten die bestuurders begrijpen. Het lijkt alsof bij veel opleidingen in het huidige curriculum een stuk communicatie- en adviesvaardigheden ontbreekt.

Verslag Adviesraad IBD d.d. 18 januari 2019

Dcypher heeft enerzijds de opleidingen geïnventariseerd en getypeerd in organisatie, mens & gedrag en techniek, anderzijds heeft de beroepsvereniging beroepsprofielen samengesteld. De behoefte zou hierin weerspiegeld moeten zijn.

De komende maanden zal gekeken worden hoe de VNG/IBD aansluiting kan vinden bij Dcypher. In het najaar zal dit punt opnieuw geagendeerd worden.

11 Van Update Resolutie Informatieveiligheid naar Position Paper Informatieveiligheid & Cybercrime

VNG Beleid geeft een korte presentatie rondom de update van de Resolutie Informatieveiligheid. Afgesproken wordt dat deze update zal worden vormgegeven door middel van een position paper, uitgewerkt in een drietal onderwerpen: cybergevolgen, eigen huis op orde en crime.

Eén van de aanwezige bestuurders heeft met de Politie gesproken over dalende misdaadcijfers. Een verklaring kan zijn dat misdaad zich verplaatst naar een virtuele wereld die razendsnel groter wordt. Inwoners krijgen er last van dat de fysieke wereld en de cyberwereld elkaar steeds meer raken en zij verwachten dat gemeenten hen ook in de virtuele wereld beschermen. In de fysieke wereld is een plaats delict duidelijk, in de virtuele wereld is dit niet zo vanzelfsprekend. Cybercrime kan ook gaan over maatschappelijke ontwrichting en speelt een steeds grotere rol binnen de gemeenschap.

12 Frequentie Adviesraad overleg

Afgesproken wordt dat de Adviesraad IBD opnieuw bij elkaar komt in maart. Gezien het grote aantal nog te bespreken onderwerpen en de doorlooptijd van deze punten wordt afgesproken de frequentie van het Adviesraadoverleg te verhogen van twee keer per jaar naar vier keer per jaar.